

ISSN 2695-1584 (Print)
ISSN 2695-1592 (Online)
DOI: 10.52058/2708-7530-2024-6(37)

VĚDA A PERSPEKTIVY

No 6(37)
2024

Ми з Україною

Василь Папп

доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, м. Мукачєво, Україна
<https://orcid.org/0009-0003-9191-3672>

Неля Бошота

кандидат економічних наук, старший викладач кафедри готельно-ресторанної та музейної справи Мукачівського державного університету, м. Мукачєво, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-2239-830X>

РОЗВИТОК ПРОЦЕСІВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ

Анотація. Стаття присвячена аналізу та оцінці процесів цифровізації територіальних громад. У дослідженні розглянуто сучасний стан впровадження інформаційно-комунікаційних технологій на місцевому рівні, їхній вплив на ефективність управління, покращення якості надання послуг та сприяння соціально-економічному розвитку. Особлива увага приділена питанням підвищення якості адміністративних та соціальних послуг, економічному розвитку, соціальній спрямованості, а також викликам і ризикам, пов'язаним з цифровізацією. Результати дослідження свідчать, що цифровізація є важливим чинником модернізації та сталого розвитку територіальних громад, що вимагає комплексного підходу та підтримки з боку держави. На основі проведеного аналізу визначено ключові напрями розвитку у цій сфері, включаючи ефективність цифрових платформ, розвиток цифрової інфраструктури, міжсекторальну співпрацю та соціально-економічний ефект цифровізації.

Ключові слова: цифровізація, територіальна громада, інформаційно-комунікаційні технології, управління, процес, модернізація, соціально-економічний розвиток.

Vasyl Papp

*Doctor of Economics, Professor,
Professor of the Department of Management,
Management of Economic Processes and Tourism of the
Mukachevo State University, Mukachevo, Ukraine*
<https://orcid.org/0009-0003-9191-3672>

Nelya Boshota

*Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer of the Department of Hotel,
Restaurant and Museum Affairs of the
Mukachevo State University, Mukachevo, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-2239-830X>*

DEVELOPMENT OF DIGITALIZATION PROCESSES OF TERRITORIAL COMMUNITIES IN UKRAINE

Abstract. The article is devoted to the analysis and evaluation of processes of digitization of territorial communities. The study examines the current state of implementation of information and communication technologies at the local level, their impact on management efficiency, improving the quality of service provision, and promoting socio-economic development. Special attention is paid to issues of improving the quality of administrative and social services, economic development, social orientation, as well as challenges and risks associated with digitalization. The results of the study indicate that digitization is an important factor in the modernization and sustainable development of territorial communities, which requires a comprehensive approach and support from the state. Based on the analysis, the key directions of development in this area were determined, including the effectiveness of digital platforms, the development of digital infrastructure, intersectoral cooperation and the socio-economic effect of digitalization.

Keywords: digitalization, territorial community, information and communication technologies, management, process, modernization, socio-economic development.

Постановка проблеми. Сучасний період цифрових технологій визначає новий етап розвитку технологій, що впливає на всі аспекти нашого життя, включаючи правову та соціально-економічну реальність. Поки що відсутні загально визнані та узгоджені визначення цифрових технологій, але їх вплив на всі сфери нашого життя вже відчутний. Процес цифровізації стає ключовим чинником економічного росту, представляючи актуальний тренд сучасного розвитку.

Впровадження нових технологій, зокрема цифрових, є складним процесом, який несе в собі численні виклики та ризики для суспільства. Ці виклики можна умовно об'єднати в три групи: соціально-економічні, техніко-організаційні та природні. Сучасні дослідження все більше зосереджуються на вивченні соціально-економічних чинників, які сприяють створенню сприятливих умов для інновацій та винаходів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню стану та перспектив розвитку процесів цифровізації в Україні присвячена значна

кількість наукових досліджень. Зокрема, Білик Ю. проведено аналіз потенціалу цифрової трансформації у громадах України [1]. Особливості цифрової трансформації регіонального рівня в Україні досліджено Горбаньовою В.О. [2]. Дідківська О.Г., Горемикіна Ю.В. та Котенко Т.М. дають характеристику ключових понять «цифровізація», «цифрова трансформація» та визначили головні завдання держави, спрямовані на розвиток процесів цифровізації [3]. Теоретико-практичне забезпечення цифровізації сучасного публічного управління представлено в дослідженні Мазуренко В. та Трещова М. [4]. Міщенко В. у своїй праці розглядає напрями управління процесами цифровізації для забезпечення національно укоріненої стійкості економічного розвитку [5]. Приймаченко Д.Д. та Приймаченко В.Д. досліджують розвиток інституту адміністративних послуг в Україні під впливом глобалізації та цифровізації [6]. Аналіз процесів цифровізації економіки та її вплив на стратегування розвитку представлено в науковій праці Рогоза М.Є., Вівтоніченко Я.В. та Євтух А.І. [7]. Сірвіля Є. та Козуб В. розглядають стан та тенденції діджиталізації економічних процесів України в умовах євроінтеграції [8]. Сурай А. розглядає організаційні аспекти цифровізації публічного управління в Україні [9]. Проте, з метою повної та комплексної характеристики процесів цифровізації на місцевому рівні доцільно розглянути вплив процесів цифровізації на соціально-економічний розвиток громад.

Мета статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження процесів цифровізації територіальних громад України та їх вплив на соціально-економічний розвиток, а також підвищення якості надання соціальних та адміністративних послуг.

Виклад основного матеріалу. Цифрову економіку, як правило, характеризують як таку, основою якої є мережеве використання цифрових інформаційних технологій. Незважаючи на те, що цей термін використовується вже досить довгий період, немає єдиного та узгодженого його визначення, і відсутні комплексні статистичні дані щодо ключових компонентів цієї економіки. Поряд із цим, цифрова економіка характеризується як господарська діяльність, де основним компонентом є цифрові дані. Також її визначають, як діяльність, що пов'язана з розробкою та застосуванням цифрових продуктів і послуг. Останнім часом також застосовуються характеристики цифрової економіки як такої, що доповнює реальну економіку.

Вражаючим досягненням науки в ХХ столітті є розширення значення інформації як ресурсу для розвитку, завдяки сучасним інформаційно-комунікаційним технологіям. У ХХІ столітті глобальні мережі, такі як інтернет, ще більше підсилюють значення інформації та підкреслюють важливість змістовної інформації, що генерується наукою та освітою. Це стає ключовим чинником стимулювання інноваційного розвитку країн. Розвиток економіки, заснованої на передових технологіях, нових матеріалах, аналізі великих обсягів даних та розробці нових систем управління, призводить до переосмислення принципів конкурентних відносин. Конкуренція вже не

обмежується традиційними ринками, а розглядається як засіб формування нових ринків для товарів, послуг і технологій.

Процеси цифровізації в територіальних громадах є актуальними через важливість підвищення рівня ефективності місцевого врядування, підвищення якості адміністративних та соціальних послуг, а також забезпечення прозорості управлінських рішень. Впровадження цифрових технологій дозволяє оптимізувати адміністративні процеси, зменшити витрати та підвищити рівень громадської участі в управлінні. Крім того, цифровізація сприяє розвитку інфраструктури, покращенню рівня інформованості громадян та забезпечує активізацію економічних процесів територіальних громад. В сучасних умовах це є ключовим елементом соціально-економічного розвитку громад, що дозволяє адаптуватися до швидкозмінного технологічного середовища.

Проте, розвиток процесів цифровізації в територіальних громадах стикається з низкою проблем, які можуть заважати ефективному впровадженню сучасних технологій і досягненню бажаних результатів (табл. 1).

Таблиця 1

Проблеми цифровізації в територіальних громадах

Проблема	Причини виникнення
Високі витрати на інфраструктуру	Встановлення та обслуговування цифрових технологій, таких як високошвидкісний інтернет, системи електронного врядування та безпека даних, потребують значних фінансових вкладень.
Обмеженість бюджетів	Місцеві бюджети часто мають обмежені ресурси, що ускладнює виділення достатніх коштів на цифровізацію.
Недостатній рівень цифрової освіти	Багато мешканців можуть не мати достатніх навичок для використання цифрових технологій.
Відсутність кваліфікованих кадрів	Дефіцит фахівців з IT та цифрових технологій у місцевих органах влади та громадах, що ускладнює впровадження та підтримку цифрових рішень.
Інфраструктурні обмеження	У багатьох територіальних громадах, особливо в сільській місцевості, доступ до високошвидкісного інтернету обмежений.
Відсутність сучасних технологічних рішень	Застаріла комп'ютерна техніка, відсутність сучасного програмного забезпечення та слабка технічна підтримка можуть суттєво обмежувати можливості цифровізації.
Обмежене фінансування державних програм	Відсутність достатнього фінансування державних програм підтримки цифровізації на місцевому рівні.
Безпека та конфіденційність даних	Відсутність належного захисту даних може призвести до втрати даних та ін. Забезпечення конфіденційності та захисту персональних даних є важливими питаннями, які вимагають високих стандартів та постійного моніторингу.

* сформовано авторами

Моніторинг та оцінка результативності процесів цифровізації є невід'ємною частиною сучасного суспільства. Перехід до комплексних методів у провідних країнах світу спрямований на розгляд можливостей цифрової трансформації державного управління та розвитку інформаційно-комунікаційної інфраструк-

тури на технологічному фундаменті цифрових технологій. Розробка стратегій впровадження цифрових технологій враховує потреби у розвитку нормативно-правового поля та вносить нові терміни та поняття, які супроводжують еру електронних технологій.

Україна активно впроваджує цифрову трансформацію як пріоритетний напрям розвитку. Надання державних послуг в онлайн-режимі та діджиталізація процесів є частиною угоди між Україною та ЄС, Державної стратегії розвитку та довгострокових планів державних установ. Ці системні зусилля мають полегшити взаємодію між громадянами, державою та бізнесом. Ключова роль у цифровізації регіонів належить Міністерству цифрової трансформації України. Поступово кожна окрема громада і кожне місто повинні самостійно керувати процесами цифрової трансформації, а їхні лідери повинні стати візіонерами і драйверами цього процесу. Для цього потрібні сильні менеджери, що координуватимуть розвиток базової цифрової інфраструктури: інтернет-мережі, центри надання адміністративних послуг, запровадження електронного документообігу, цифрові послуги, цифрові проєкти в освітній сфері, охороні здоров'я, інфраструктурі тощо. Це дозволить забезпечити оптимізацію управлінських процесів за допомогою аналізу великих обсягів даних, дашбордів, цифровізації реєстрів та ін. [2].

Цифрова інфраструктура є основою, яка закладається в даний момент та протягом найближчих років, з метою активної промоції цифрової трансформації в інших секторах. Без належного доступу до Інтернету, матеріально-технічної бази, цифрових сервісів та високого рівня цифрової освіти неможливо забезпечити стрімкий розвиток.

У стратегічних документах регіонального розвитку значна увага приділена питанням цифрової трансформації. В даний час розробляються регіональні стратегії та ухвалюються програми цифровізації. Після реформи децентралізації утворено багато кластерів громад, у межах яких опрацьовуються зміни, які будуть найбільш корисними для конкретних громад. Важливо, щоб прийняті рішення відповідали можливостям кожної громади, а також покращували якість ухвалених рішень. Запорукою сталої цифровізації є координація зусиль на всіх рівнях - в громадах, регіональних та центральних органах влади.

Експерти виділяють три ключові проблеми цифровізації в Україні. Перша – недостатня кількість фахівців на місцях, здатних та бажаючих працювати у цифровій сфері. Друга проблема, з якою стикається процес цифровізації, - це бюрократизована комунікація між центральними органами влади та органами місцевого самоврядування. По-третє - це слабка інформаційна підтримка успішних кейсів у цій сфері. Існує багато історій успіху, проте недостатньо висвітлюється інформація про них, щоб громади могли навчатися та розвиватися на їх прикладі [1].

На підставі вищезазначеного можна визначити ключові напрями для успішної цифрової трансформації в територіальних громадах.

1. Розроблення цифрової стратегії. Важливо розуміти потреби користувачів та орієнтуватися на ринковий попит, розробити напрями цифровізації для забезпечення навчальних програм та цифрових послуг.

2. Забезпечення технологічної інфраструктури. Важливим є забезпечення громади доступом до цифрових технологій, враховуючи стандарти, безпеку та технічні можливості. Часто прості рішення призводять до найкращих результатів.

3. Розвиток цифрової культури. Громадам слід активно формувати цифрові навички серед своїх працівників та мешканців для використання цифрових платформ та розвитку інноваційної культури. Здійснення безперервної освіти, організація цифрової освіти та участь у проєктах і цифрових ініціативах є важливими напрямками, які слід розвивати та підтримувати.

4. Співпраця. Важливою складовою планування та виконання проєктів у громаді є сприяння відкритому та спільному підходу, що слугує основою для інновацій та розвитку. Цифрова трансформація відкриває нові можливості співпраці, такі як участь всіх зацікавлених сторін у бюджетуванні, електронне голосування та інші форми електронної участі.

5. Надання послуг орієнтованих на користувача. Громада визначає свою місію на користь громадян, а цифрові послуги можуть сприяти зручнішому доступу до них. Для досягнення цієї мети важливо визначити, які саме послуги можна оцифрувати. Забезпечення доступу до цифрових інструментів громад та органів влади є ключовим, адже користувачі використовуватимуть ці послуги лише в разі володіння необхідними навичками.

Розвиток цифровізації в територіальних громадах потребує чітких стратегічних напрямків, спрямованих на впровадження сучасних технологій та забезпечення їхньої ефективності для підвищення якості життя громадян і підтримки розвитку різних секторів економіки (табл. 2).

Таблиця 2

Стратегічні та операційні цілі розвитку процесів цифровізації територіальних громад

Стратегічні цілі	Операційні цілі	Завдання
Створення інфраструктури цифрових технологій	Розвиток швидкісного інтернету	Забезпечення доступу до швидкісного Інтернету в усіх населених пунктах громади, включаючи сільські райони. Формування високошвидкісних інтернет-мереж на всій території громади, включаючи віддалені сільські райони. Оновлення та модернізація існуючих мереж для забезпечення швидкого та надійного Інтернету. Укладання угод та партнерств з провайдерами послуг Інтернету для спільного розвитку інфраструктури.
	Створення навчальних цифрових центрів	Створення центрів доступу до комп'ютерів та навчання громадян цифровим навичкам. Забезпечення цифрових центрів необхідним обладнанням, таким як комп'ютери, ноутбуки, планшети, принтери, а також доступ до високошвидкісного інтернету. Розроблення навчальних програм з цифрової освіти, програмування, веб-дизайну та інших сучасних інформаційних технологій.

Розвиток електронного врядування	Впровадження електронних сервісів	Розроблення і впровадження електронних платформ для надання послуг. Реалізація онлайн-послуг для громадян та бізнесу, таких як електронні документи, електронні заяви, онлайн-консультації тощо.
	Розроблення централізованої платформи електронного врядування	Створення інтегрованої платформи, яка об'єднує різні електронні сервіси та забезпечує доступ до них для громадян та органів влади. Використання електронних систем для обробки, зберігання та обміну документами між установами та громадянами. Забезпечення якості та ефективності надання електронних послуг через вдосконалення процесів користування платформою електронного врядування.
Розвиток цифрової освіти та культури	Впровадження цифрової освіти в навчальних закладах	Забезпечення доступу до комп'ютерів та навчальних ресурсів для учнів та вчителів. Включення вивчення цифрових навичок до навчальних планів. Організація навчання та курсів для вчителів з використання цифрових технологій у навчальному процесі.
	Підвищення цифрової обізнаності громадян	Проведення інформаційних кампаній з цифрової освіти для населення. Організація регулярних воркшопів та семінарів. Створення онлайн-ресурсів з інформацією про використання цифрових послуг та технологій у різних сферах життя.
Розвиток цифрової інфраструктури в галузі охорони здоров'я та соціального обслуговування	Впровадження цифрової системи у сфері охорони здоров'я	Впровадження електронних медичних карток та системи електронного запису до лікарів. Створення цифрової платформи, яка об'єднує медичні дані пацієнтів з різних медичних закладів. Розвиток системи телемедицини для забезпечення віддалених консультацій з лікарями, моніторингу стану здоров'я та проведення дистанційних медичних процедур.
	Електронні соціальні послуги	Надання можливості громадянам отримувати соціальні послуги онлайн, включаючи заяви на отримання соціальної допомоги та інші документи. Створення веб-порталу або мобільного додатку, де громадяни можуть звертатися за різноманітними соціальними послугами. Забезпечення можливості планувати та управляти соціальними послугами через онлайн-систему для зручності громадян та соціальних працівників.
Забезпечення кібербезпеки	Захист інформації	Розроблення та уведення в дію правил, стандартів та положень, які регулюють захист інформації в територіальній громаді. Забезпечення захисту особистих даних громадян та конфіденційності інформації в електронних системах. Проведення навчальних заходів для працівників та керівників з питань захисту інформації.
	Впровадження заходів кібербезпеки	Впровадження заходів для захисту мереж та інформаційних систем від кібератак та інших загроз. Проведення навчальних заходів для персоналу з основ кібербезпеки.

* сформовано авторами

Розвиток процесів цифровізації територіальних громад має важливе значення для підвищення ефективності управління, покращення надання послуг та сприяння соціально-економічному розвитку. Можна виокремити декілька ключових аспектів та тенденцій, що визначають сучасний стан і перспективи цифровізації на рівні територіальних громад.

Територіальні громади, які активно впроваджують інформаційно-комунікаційні технології, демонструють вищу ефективність в управлінні ресурсами, комунікації з громадянами та наданні послуг. Використання цифрових платформ дозволяє оптимізувати процеси адміністрування та покращувати прозорість діяльності місцевої влади. Цифровізація сприяє покращенню доступності та якості надання адміністративних та соціальних послуг. Онлайн-сервіси дозволяють громадянам отримувати необхідну інформацію та послуги швидше та зручніше, що підвищує задоволеність населення роботою місцевих органів влади.

Впровадження цифрових технологій створює нові можливості для економічного зростання територіальних громад. Це включає розвиток електронної комерції, створення нових робочих місць у сфері ІТ та суміжних галузях, а також залучення інвестицій у цифрову інфраструктуру. Також цифровізація сприяє підвищенню рівня соціальної інклюзії за рахунок зменшення бар'єрів для доступу до інформації та послуг, особливо для вразливих груп населення. Важливо забезпечити рівний доступ до цифрових технологій для всіх громадян, незалежно від їхнього соціально-економічного статусу чи місця проживання.

Міжсекторальна співпраця відіграє важливу роль у процесах цифровізації, зокрема через партнерство між державним, приватним секторами та громадськими організаціями. Державний сектор забезпечує нормативно-правову базу та підтримку, приватний сектор вносить інноваційні рішення та інвестиції, а громадські організації сприяють залученню громадян і забезпечують їх інтереси. Така співпраця дозволяє ефективно поєднувати ресурси, що сприяє більш успішному та стійкому впровадженню цифрових технологій. В результаті, забезпечується комплексний підхід до цифровізації, покращуючи якість життя місцевих мешканців та підвищуючи конкурентоспроможність територіальних громад.

Незважаючи на значні переваги цифровізації, існують також ризики, зокрема, загрози кібербезпеці, питання захисту персональних даних. Успішне подолання цих ризиків вимагає комплексного підходу та відповідної стратегії розвитку цифрових компетенцій. Тому для ефективного розвитку цифровізації необхідно розробити і впровадити стратегічні плани, які враховують специфіку та потреби конкретних територіальних громад.

Висновки. На основі вище викладеного, можна зробити висновок, що цифровізація є ключовим чинником модернізації територіальних громад, яка

сприяє їхньому сталому розвитку. Для досягнення максимального ефекту від впровадження цифрових технологій необхідно забезпечити відповідну підтримку з боку держави, розвиток цифрової інфраструктури та підвищення рівня цифрової освіченості населення. Цифрова трансформація представляє собою не лише абстрактну необхідність сучасності, але й конкретну можливість поліпшення процесів надання адміністративних послуг громадянам. Успішність та періоди впровадження цифрових ініціатив залежать від різних чинників, причому найважливішими є аналіз технічних можливостей та потреб у громадах, стан стратегічного планування, цифрова освіченість та наявність фахівців у цій сфері. Також великого значення набуває мотивація до навчання та розвитку, яку можна забезпечити якісною комунікацією та історіями успіху.

Подальші дослідження у сфері цифровізації територіальних громад мають великий потенціал для поглиблення розуміння процесів, визначення ефективних стратегій та впровадження інноваційних рішень. Серед основних напрямків для майбутніх досліджень можна виділити наступні: аналіз ефективності цифрових платформ, розвиток цифрової інфраструктури, економічний вплив процесів цифровізації на громаду та ін. Дослідження в цих напрямках сприятимуть глибшому розумінню процесів цифровізації та наданню практичних рекомендацій для підвищення якості життя в територіальних громадах.

Література:

1. Білик Ю. Потенціал цифрової трансформації у громадах України. *Вокс Україна*. 2022. URL: <https://voxukraine.org/potentsial-tsyfrovoiyi-transformatsiyi-u-gromadah-ukrayiny>
2. Горбаньова В.О. Особливості цифрової трансформації регіонального рівня в Україні. *Чорноморські наукові студії: матеріали VIII Всеукраїнської мультидисциплінарної конференції, м. Одеса, 24 червня 2022 року*. Одеса: Міжнародний гуманітарний університет, 2022. С. 141-144.
3. Дідківська О.Г., Горемикіна Ю.В., Котенко Т.М. Україна на шляху до цифровізації. *The 6th International scientific and practical conference "Modern research in science and education" (February 8-10, 2024)*. BoScience Publisher, Chicago, USA. 2024. pp. 464-468.
4. Мазуренко В., Трещов М. Теоретико-практичне забезпечення цифровізації сучасного публічного управління. *Наука сьогодні: від досліджень до стратегічних рішень: матеріали VI Міжнародної студентської наукової конференції (10 травня 2024 р.)*, Чернігів. с. 90–92.
5. Міщенко В. Механізми регулювання процесів цифровізації для забезпечення національно укоріненої стійкості економічного розвитку. *Економічний простір*. 2024. №189. С. 283-290.
6. Приймаченко Д.Д., Приймаченко В.Д. Розвиток інституту адміністративних послуг в Україні під впливом глобалізації та цифровізації. *Правова позиція*. 2023. №3(40). С. 48-51.
7. Рогоза М.Є., Вівтоніченко Я.В., Євтух А.І. Політика цифровізації економіки та її вплив на стратегування розвитку. *Економіка сьогодні: проблеми моделювання та управління: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, (22–23 листопада 2023 року)*. Полтава: ПУЕТ, 2024. С. 258-261.

8. Сірівля Є., Козуб В. Діджиталізація економічних процесів України в умовах євроінтеграції. *Сучасна парадигма розвитку світової економіки: проблеми, виклики, перспективи: збірник матеріалів Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет-конференції (12 квітня 2024 року)*. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2024. с. 34-37.

9. Сурай А. Цифровізація публічного управління в Україні: організаційний аспект. *Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення*. 2024. №7. С. 116–124.

References:

1. Bilyk, Yu. (2022). Potensial tsyfrovoyi transformatsiyi u hromadakh Ukrayiny [The potential of digital transformation in Ukrainian communities]. *Voks Ukrayina - Vox Ukraine*. Retrieved from <https://voxukraine.org/potensial-tyfrovoyi-transformatsiyi-u-gromadah-ukrayiny> [in Ukrainian].

2. Horban'ova, V.O. (2022). Osoblyvosti tsyfrovoyi transformatsiyi rehional'noho rivnyia v Ukrayini [Peculiarities of digital transformation at the regional level in Ukraine]. *"Chornomors'ki naukovi studiyi": materialy VIII Vseukrayins'koyi mul'tydystsyplinarnoyi konferentsiyi – "Black Sea Scientific Studies": materials of the VIII All-Ukrainian Multidisciplinary Conference*, (pp. 141-144). Odesa: International Humanitarian University [in Ukrainian].

3. Didkivs'ka, O.H., Horemykina, Yu.V., Kotenko, T.M. (2024). Ukrayina na shlyakhu do tsyfrovizatsiyi [Ukraine is on the way to digitalization]. *The 6th International scientific and practical conference "Modern research in science and education"*. (pp. 464-468). Chicago: BoScience Publisher [in Ukrainian].

4. Mazurenko V., Treshchov M. Teoretyko-praktychne zabezpechennya tsyfrovizatsiyi suchasnoho publichnoho upravlinnya [Theoretical and practical provision of digitization of modern public administration]. *Nauka s'ohodennya: vid doslidzhen' do stratehichnykh rishen': materialy VI Mizhnarodnoyi students'koyi naukovoyi konferentsiyi - Today's science: from research to strategic decisions: materials of the VI International Student Scientific Conference*. (pp. 90-92). Chernihiv [in Ukrainian].

5. Mishchenko, V. (2024). Mekhanizmy rehulyuvannya protsesiv tsyfrovizatsiyi dlya zabezpechennya natsional'no ukorinenoyi stiykosti ekonomichnoho rozvytku [Mechanisms of regulation of digitization processes to ensure nationally rooted sustainability of economic development]. *Ekonomichnyy prostir - Economic space*, 189, 283-290 [in Ukrainian].

6. Prymachenko, D.D. & Prymachenko, V.D. (2023). Rozvytok instytutu administratyvnykh posluh v Ukrayini pid vplyvom hlobalizatsiyi ta tsyfrovizatsiyi [Development of the Institute of Administrative Services in Ukraine under the influence of globalization and digitalization]. *Pravova pozytsiya - Legal position*, 3(40), 48-51 [in Ukrainian].

7. Rohoza, M.Ye., Vivtonichenko, Ya.V., Yevtukh, A.I. (2024). Polityka tsyfrovizatsiyi ekonomiky ta yiyi vplyv na stratehuvannya rozvytku [The policy of digitization of the economy and its impact on development strategy]. *Ekonomika s'ohodni: problemy modelyuvannya ta upravlinnya: materialy XIII Mizhnarodnoyi naukovy-praktychnoyi internet-konferentsiyi - Economy today: problems of modeling and management: materials of the XIII International Scientific and Practical Internet Conference*. (pp. 258-261). Poltava: PUET [in Ukrainian].

8. Sirivlya, Ye. & Kozub, V. (2024). Didzhytalizatsiya ekonomichnykh protsesiv Ukrayiny v umovakh evrointehratsiyi [Digitalization of economic processes of Ukraine in the conditions of European integration]. *Suchasna paradyhma rozvytku svitovoyi ekonomiky: problemy, vyklyky, perspektyvy: zbirnyk materialiv Vseukrayins'koyi student-s'koyi naukovy-praktychnoyi internet-konferentsiyi - The modern paradigm of the development of the world economy: problems, challenges, prospects: a collection of materials of the All-Ukrainian student scientific and practical internet conference*. Kharkiv: KHNEU im. S. Kuznetsya [in Ukrainian].

9. Suray, A. (2024). Tsyfrovizatsiya publichnoho upravlinnya v Ukrayini: orhanizatsiyinyy aspekt [Digitization of public administration in Ukraine: organizational aspect]. *Publichne upravlinnya: kontseptsiyi, paradyhma, rozvytok, udoskonalennya - Public administration: concepts, paradigm, development, improvement*, 7, 116–124 [in Ukrainian].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>